

(ліс), *Соснина* (ліс, пасовище, урочище, частина лісу), *Сосинки* (частина лісу); спосіб освоєння території: *Зруб* (ліс), *Фельків Зруб* (ліс), *Ясний Зруб* (ліс); призначення та використання площі: *Вигін* (пасовище), *Пасовиська* (поле), *Пасовисько* (пасовище); промисли: *Буда* (поле) від буда 'содовий завод', *Гута* (кут села) від гута 'скляний завод', *Млин* (пасовище); назви господарських та інших споруд: *Кошара* (пасовище, поле); форму об'єкта: *Клин* (вулиця, частина села, пасовище, поле), *Клини* (пасовище), *Клинець* (ліс), *Клинчик* (болото), *Зелений Клин* (місце розваги), *Іванців Клин* (поле), *Йонів Клин* (поле), *Куток* (кут села), *Куточок* (вулиця), *Кути* (ліс, пасовище, частина лісу), *Кутна* (вулиця), *Горішній Кут* / *Долишній Кут* (частина села), *Дальній Кут* (частина села), *Дикий Кут* (вулиця), *Дурний Кут* (поле), *Той Кут* (частина села); шляхи, сполучення: *Доріжка* (дорога), *Біла Дорога* (дорога), *Болотна Дорога* (дорога), *Втоптана Дорога* (дорога), *Глибока Дорога* (яр), *Долишня Дорога* (частина села), *Шлях* (частина села), *Татарський Шлях* (дорога).

Мікротопоніми – яскраві виразники географії, природи, історії краю. Вони є тими назвами, які утримують у собі національний колорит. Безперечно належать до мовної картини світу, украй вразливі і разом з тим автентичні. Потребують нагального збору й детального опрацювання, бо саме вони акумулюють у собі українську культуру й побут та є невід'ємним елементом національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Бучко Д.Г., Ткачова Н.В. Словник української ономастичної термінології / уклад. Д. Г. Бучко, Н. В. Ткачова. Харків: Ранок-НТ, 2012. 256 с.
2. Вербич С. Чому так названо (про походження деяких мікротопонімів Турківщини). <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine65-19.p>
3. Лісняк Н. І. Мікротопонімія Західного Поділля: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». К., 2004. 20 с.
4. Шийка С.В. Фактори величини та суспільної значимості реальних об'єктів у мікротопонімії. *Збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук. Сучасна філологія: теорія і практика*. Київ, 2015. С.48 – 51.

Лисенко Ю. В., к.політ.н., доцент,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Київ, Україна

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Lysenko Yu.V., Ph.D., Associate Professor,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,
Kyiv, Ukraine

SOME FEATURES OF SOCIAL SECURITY IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

Abstract. *The author examines the essence and features of ensuring social security in the context of the modern political reality of the Ukrainian state. The author summarizes the main challenges and threats to the social security of the state in conditions of political instability. Social security is analyzed as an important component of the state's national security. The author briefly considers the importance of social security in the social and political life of Ukraine. Social security is considered as a system of protection of social needs of the interests of the individual and society as a whole. The social policy of any democratic state is aimed at ensuring adequate the level of social protection of a person. The author analyzes consequences of social risks and threats to social security in the context of new domestic political realities in the conditions of martial law and European integration processes. Summarizes that in modern conditions, risks in the field of national security are constantly growing. The generalizations of the author of the article make it possible to identify risks for Ukrainian social security society in the context of modern political changes. The author of the article points to a significant deterioration in the quality of life population and the growing level of social tension. The article notes that the population's need for social and humanitarian support is growing in crisis conditions. Such support is provided by the international community.*

Складні політичні процеси в системі міжнародної політики, що стали наслідком повномасштабної російсько-української війни, загострили проблеми соціальної безпеки людства. Особливістю євроінтеграційної політики України за таких умов є, зокрема, потреба у переосмисленні і подоланні викликів глобального характеру. У перспективі повоєнного відновлення пріоритетним для встановлення соціальної безпеки постане вирішення значної кількості реальних соціальних проблем для вже подальшої реалізації євроінтеграційної стратегії України.

Оскільки базові засади функціонування соціальної сфери України сформувалися після проголошення державної незалежності, то в подальшому свого розвитку набували за умов демократичного державотворення. Соціально-гуманітарні аспекти національної безпеки спираються на те, що у демократичному суспільстві головною цінністю є людина і її безпека. Життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека людини визнано найвищою соціальною цінністю, згідно Конституції України. Національна безпека трактується як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства й держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам. Соціальна безпека розглядається в цьому контексті як стан розвитку держави, за якого держава здатна

забезпечити гідний і якісний рівень життя населення незалежно від віку, рівня доходів, сприяти розвитку людського капіталу як найважливішої складової потенціалу країни. Соціальна політика України, зокрема в контексті євроінтеграційних процесів, має на меті забезпечити гідний рівень життя населення і гарантувати належний рівень соціальної безпеки людини.

Значно актуалізуються дослідження щодо сутності і впровадження дієвих методів реалізації соціальної безпеки у контексті соціально-політичних реалій України. Кризова ситуація склалася у всіх сферах суспільного життя української держави, включаючи і соціальну. Військова агресія і повномасштабне вторгнення військ РФ поставило під загрозу соціальну безпеку громадян України. В умовах воєнного стану соціальна безпека може розглядатися як захист від існуючих і можливих загроз. Криза у соціальній сфері поглиблюється і виражається у стрімкому зростанні проблем соціального характеру. Йдеться про накопичення викликів і загроз соціального спрямування, серед яких, зокрема, зростання рівня бідності населення, збільшення міграційних потоків як внутрішньодержавних, так і зовнішньодержавних, що носять вимушений характер, поглиблення кризи у сфері зайнятості і безробіття. Масштабні руйнування інфраструктури, обмеження функціонування освітньої сфери, недоступність послуг закладів охорони здоров'я для окремих регіонів країни, недосконалість системи соціального захисту актуалізувало безпекові компоненти соціальної політики. Сутність і основні характеристики соціальної безпеки, її роль у системі національної безпеки досліджувалися вітчизняними науковцями, зокрема А.Колотом, В.Скुरатівським, Е. Лібановою, Г.Лопушняк та ін. Окремі аспекти соціальної безпеки в контексті євроінтеграційних процесів висвітлено у наукових працях О.Гаращук, В.Куценко М.Кальницької, О.Новікової та ін. науковців. Вчені слушно вказують на те, що при посиленні економічної, зовнішньо- та внутрішньополітичної нестабільності в Україні, значному впливі внутрішніх і зовнішніх загроз на соціальну безпеку різко зростає запит на прийняття і реалізацію заходів задля стабілізації ситуації і виходу на траєкторію відновлення і розвитку. З огляду на це, актуалізується потреба у визначенні концептуальних засад із формування соціальної безпеки [1, с.39].

У рамках політологічної науки соціальна безпека досліджується як складник соціальної політики і безпосередньо як важливий елемент національної безпеки держави. Науковці обґрунтовують сутність соціальної безпеки як стан гарантованої правової та інституціональної захищеності важливих соціальних інтересів особи і суспільства від зовнішніх і внутрішніх загроз; як соціальний ідеал стабільного суспільства, його життєво важливі соціальні інтереси і цінності, а також соціальні норми як сукупність умов стабільного розвитку до яких належать: забезпечення високого рівня зайнятості населення; формування ресурсної бази розвитку для наступних поколінь; забезпечення належного рівня життя та доходів населення; надання соціальних гарантій працюючим тощо [2, с.107]. Проте внутрішньо політичні реалії в умовах

воєнного стану (для сучасного українського суспільства) і зовнішньополітичні виклики потребують вивчення нових аспектів формування соціальної безпеки як елементу національної безпеки. Для подальших євроінтеграційних векторів розвитку і формування євроатлантичних перспектив України у поствоєнному часі, варто узагальнити нові напрямки у формуванні соціальної безпеки держави, прогнозувати й проаналізувати шляхи її реалізації в умовах соціальної нестабільності. У контексті євроінтеграційних процесів такі заходи мають стати частиною стратегії гарантування міжнародної безпеки. Стан військового протистояння України країні-агресору значно уповільнив кроки нашої держави на шляху досягнення європейських стандартів у сфері соціальної безпеки. Рівень якості життя пересічного українця значно поступається відповідним показникам країн ЄС. Усе більш масштабними стають проблеми соціальної сфери українського суспільства: безробіття і рівень зайнятості, вимушені міграційні процеси, гуманітарна і продовольча криза, масштабна руйнація інфраструктури і проблеми житлово-комунальної сфери, паливно-енергетична криза, соціальна нестабільність та ін. Заходи стабілізації соціальної сфери в умовах воєнного стану тривають завдяки відповідним діям українських урядовців, державних діячів і громадського активу при масштабній фінансовій і гуманітарній підтримці міжнародної спільноти. Виклики безпекового характеру у соціальній сфері потребують новітніх рішень в умовах суспільних трансформацій глобального характеру. Міжнародна співпраця і міжнародна підтримка України у соціально-гуманітарних питаннях, зокрема у аспектах формування соціальної безпеки, відкриває появу нових перспективних можливостей, стимул і мотивацію до прогресивного розвитку. Для України, особливо в теперішніх умовах кризового і нестабільного соціально-економічного стану, безальтернативним варіантом стабілізації, а у перспективі прогреси розвитку соціальної сфери є шлях співпраці й інтеграції з європейськими партнерами. У контексті євроінтеграційних процесів такі заходи мають стати частиною стратегії гарантування міжнародної безпеки. Отже, реалії сьогодення визначають нові напрями у дослідженні процесів соціальної стабільності і соціальної безпеки для українського суспільства і європейської спільноти.

Список використаних джерел:

1. Новікова О., Сидорчук О. Концептуальні та правові засади соціальної безпеки в Україні. *Правове забезпечення соціальної безпеки в умовах євроінтеграційних процесів*: тези допов. учасн. II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26 жовтня 2018 р.) за ред. проф. М. І. Іншина, к.ю.н. І. С. Сахарук. Київ : ФОП Маслаков, 2018. С.38-41.
2. Варналій З., Білик Р., Хмелевський М. Соціальна безпека України: сутність, проблеми та шляхи забезпечення. *Економічний вісник університету*. Вип. № 45. 2020. С.105 –113.